GAZETA KRAKOWSKA

Nro 63.

z KRAKOWA DNIA 8 SIERPNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Warszawy d. 31 Lipca.

Kommissyia Woiewództwa Mazowieckiego

Otrzymawszy przy Reskrypcie Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu z d. 9 Lipca r. b. N. 39.737 Postanowienie Xięcia Namiestnika Królewskiego z dnia 29 Czerwca r. b. względem zniżonego cła wychodowego od wełny surowey, w treści jak następuie:

W Imieniu Nayiaśnieyszego
ALEXANDRA I.
CESARZA WSZECH ROSSYY, KRÓLA POLSKIEGO &c. &c. &c.
XIĄZE NAMIESTNIK KROLEWSKI
w Radzie Stanu.

W zamiarze zachęcenia mieszkańców Królestwa Polskiego do chodowania owiec przez ułatwienie im wywozu za granicę wełny surowey od potrzeby wewnętrzney kraiu zbywaiącey, na przedstawienie Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu i w skutek przesłaney Nam przez Zastępcę Ministra Sekretarza Stanu pod d. 25 Maia r. b. Deklaracyi w tey mierze Ministra Finansów Cesarstwa Rossyyskiego z d. 12 tegoż miesiąca i roku zgodney z wnioskiem Rządu Królestwa Polskiego, postanowiliśmy, ażeby w mieyscu wskazaney w części III. pozycyi 136 Taryffy opłaty cła po złotych dziewięć od centnara wełny niewyrobioney z kraiu wyprowadzoney, odtąd opłata takowa po złotych pięć groszy dwadzieścia pięć, Nro zł: 5 gr. 25, pobieraną była.

Ogłoszenie i wykonanie tego ninieyszego postanowienia naszego Kommissyi Rządowey Przychodow i Skarbu polecamy.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyyney dnia 29 Czerwca 1824 r. (podpisano) *Zaiączek.*

Minister Prezyduiący
w Kom: Rz: przychodów i Skarbu
(podpisano) X. X. *Lubecki.*

Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(podpisano) *Kossecki.*

Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady
(pdpisano) *Kossecki.*

Za zgodność:
(podpisano) *Łapiński.*

Kommissyia Woiewództwa Mazowieckiego w zastosowaniu się do powyżey wymienionego Reskryptu Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu, podaie takowe do wiadomości publiczney. — Działo się w Warszawie dnia 24 Lipca 1824 r.

Radca Stanu, Prezes:
W Zastępstwie *Kożuchowski.*
Sekretarz Jeneralny:
Filipecki.

Monitor Paryzki umieścił pod dniem 7 Lipca następuiący artykuł: — " Miłośnikom muzyki w tuteyszey stolicy, którzy z takiem upodobaniem słuchali sławney Fortepianistki Pani Szymanowskiey Polki, przyiemną zapewne będzie wiadomość, iż z równym zapałem przyiętą była w Londynie, iak w Paryżu. Dawała tam wspaniały koncert d. 20 Czerwca, na którym się wielka liczba naynakomitszych osób znaydowała. Naykorzystnieysze podawano iey warunki, aby tak znakomitą artystkę w Londynie zatrzymać; wielu uczniów z naypierwszych klass obywateli z upodobaniem bierze od niey naukę grania; lecz miłością oyczyzny przeięta z naywiększą szlachetnością podziękowała za wszelkie propozycyie, maiące na celu oddalenie iey od swego dostoynego Opiekuna i Dobroczyńcy, tudzież pierwszych Mistrzów, którzy uprawili iey rzadki talent. „

Z Petersburga d. 24 Czerwca d. K.

N. Pan, chcąc dać dowód swoich względów szczególnych Jenerałom i wyższym officerom woysk Króla Jmci Francuzkiego, którzy się naywięcey odznaczali w ostatniey woynie Hiszpańskiey, w woynie, ktorey chwalebne wypadki tak dokładnie odpowiedziały życzeniom przymierza Europeyskiego i sprawie utrzymywaney w naysłusznieyszych i nayzbawiennieyszych zamiarach, raczył pod dniem 30 Maia (11 Czerwca) r. b. mianować Kawalerami:

Orderu S. Włodzimierza I. Klassy: Marszałków: Xięcia Conegliano, Xięcia Reggio, Margrabiego Lauriston, Hr: Molitor i Jenerała - Porucznika Xięcia Hohenlohe;

Orderu S. Alexandra Newskiego: Jenerałów Poruczników: Hra: Guilleminot, Hr: Bordessoulle, Vice-Hrab: Tirlet, Vice-Hrab: Dode, Hr. Curial, Hr. Bourcke, Bar: Damas, Hr: Loverdo Hr. Bourmont;

Orderu S. Jerzego III Klassy: Jenerałów - Poruczników: Vice - Hr. Vallin, Vice - Hrab: St. Priest;

Orderu S. Anny I. Klassy: Jenerałów Bryg: Vice-Hr. Vasserot, Tromelin, Barona Vincent, Vice-Hr. Berthier Sanvigny, Vice - Hr. St. Mars, Hr. la Roche Jaquelin, Xięcia Jozefa Carignan, Hra. Dyon - Damremont, Barona Gougeon, Hr. d'Argont;

Orderu S. Włodzimierza III Klassy: Pułkownikow: Ballangé pułku 42go liniiowego, Barona Villatte 10go dragon:, Vice-Hr. d'Armalié 14go liniiow. Baro: St. Geniés 8go dragonów;

Orderu S. Jerzego IV. Klassy: Hr. Beaumont pułku 18go strzelców, Hr. Serran 10go strzelców, Lambot 7go lekkiey piechoty, Hr. Salperwick 8ho liniiow:, Pozzo di Borgo główn: sztabu.

Orderu S. Anny II. Klassy: Tholesé główn: sztabu, Schneider pułku 20go lek: piech:, Jerzy Cadoudal 26go liniio; Baron Ruval 1go lekkiey piechoty;

Orderu S. Włodzimierza IV Klassy: Lenourry pułku 5go strzelców, Vigo Roussillon 2go liniiowego.

Z Paryża d. 22 Lipca.

W izbie Deputowanych dotąd ciągnie się roztrząsanie budżetu.

W wczorayszym Monitorze czytamy doniesienie Ministra woiennego o teraźnieyszym stanie naszych prochowni. Od siedmiu lat wiele przyłożył się rząd do udoskonalenia prochowni i robienia prochu. — Dwie nowe prochownie założone teraz zostały w Angouleme i Bouchet. Ostatnia urządzona iest wcale nowym sposobem i za pomocą machin i pilney roboty dostarcza prochu, który w dobroci i ciężkości przechodzi nayprzednieyszy Angielski w Darfort robiony. Przez zachowanie ścisłego porządku przy fabrykacyi prochu oszczędzono od 1818 do 1822 roku 7 mill. 187,094 Fr.

Xiężna Berry podpisała d. 18 b. m. w Rosny małżeńską umowę uwieńczoney tak zwaney Rożanney dziewczeny. Dostaie w posagu 600 Fr. i zupełnie urządzone gospodarstwo. Xiężna sama wdziała iey na głowę wieniec i znaydowała się przy zaślubieniu. Dla całego miasta było to wesele uroczystością: śpiewano, tańczono, spalono faierwerk i u dwoch stołów po 70 nakryciów zasiedli chłopcy i dziewczęta do iedzenia.

W St. Baume zakupili Trapiści pod górą grunt, na którym stawiać będą klasztór.

Prezes izby Deputowanych, P. Ravez, odwiedził d. 20 b. m. Ces. Rossyyskiego Posła, Hr. Pozzo di Borgo, a w wieczór tegoż dnia o godzinie 9tey tenże Poseł, tudzież Cessarsko Austryiacki i Pruski mieli z P. Villale naradę, która aż do kwandransa na godzinę 12tą trwała.

Dziennik Codzienny zapewnia, iż rząd Francuzki zezwoli na niepodległość St. Domingo, ieżeli teraźnieyszy wyspy Naczelnik uzna zwierzchność Francyi i obowiąże się zapłacić 180 mill. Fr. dla wynagrodzenia byłych właścicielów plantacyy i w zakład dotrzymania traktatu odda Francyi dwie twierdze, to iest w wschodniey części Molo St. Nicolas z obwodem na 12 godzin drogi, a w północney wyspę Żołwią.

Zdaie się, że Xże Angouleme nie poiedzie do obozu pod Nancy.

Ces. Rossyyski Poseł, P. Oubril przybył d. 10 do Madrytu.

Onegday umarł tu Deputowany Main de Biran.

Na giełdzie biegała pogłoska, że Poseł nasz przy Dworze Petersburgskim, P. Laferronnais, otrzyma wydział spraw zagranicznych, a poselstwo po nim obeymie P. Chateaubriand.

Towarzystwo dobrych nauk obrało większością 59 głosów przeciw dwiema P. Chateaubriand na ten rok swoim prezesem.

Przy kopaniu na dziedzińcu ratusza w Nant znaleziono mnostwo srebrney i miedzianey starey monety, która ma napis: *Signum Dei vivi*, a na stronie odwrótney krzyż Maltański. Roku nie ma na niey, ale zdaie się pochodzić z czasów krucyiaty. W Chevresis znaleziono także 3000 sztuk drobney starey monety, która prawie wszystka iest z wizerunkiem Tetrika (wieku 3go.)

Mieszkaniec w Gros-Cailou, który przyłożył się szczególniey do założenia,

nowey ulicy w tem mieście, popadł nieszczęściu, iż przez śmierć utracił 15letnią swą córkę. Władza mieyscowa wywdzięczaiąc mu się, nadała tey ulicy nazwisko zmarłey iego córki Amalii.

Rozmaitych pism Wielanda wyszło tu w iedney książce tłumaczenie francuskie. Pisarza tego nazywaią Francuzi Wolterem Niemieckim.

Wydawca Pamiętników Condorceta' donosi, że te są z autentycznych iego rękopismów zebrane i wydrukowane. Składaią się zaś po większey części z listów tego uczonego i iego przyiaciół, iako to Dalamberta, Marmontela, Suarda, Diderot, Rousseau, Pani Stael, i t. d.

P. Schöll szacownego dzieła, Historyi literatury Greckiey, wyszedł w tey chwili tom czwarty z pod prassy, a następne 4 wyydą w ciągu roku tego.

— Dnia 24. —

Onegday izba Parów przyięła proiekt do ustawy względem dróg gminnych większością 99 głosów przeciw 9. — Tegóż dnia izba Deputowanych przyięła cały budżet większością 316 głosow przeciw 27, a wczoray złożyła go deputacyia od izby Królowi.

P. Chateaubriand nie poiedzie do Petersburga. Dziennik Sporów wznowił tę pogłoskę, która się nie potwierdziła.

Onegday w wieczór Xiężna Berry przybyła do Rouen.

Jenerał Balasteros przybył tu z swoim adjutantem.

D. 21 umarł tu były Biskup w Pamiers, X. Dagoult.

Roboty około nowey warowni w Marselli, która nosić będzie nazwisko *Dieudonné* (od Boga nadany) w krótce ukończone zostaną. Koszt iey wynosi 1 mill: 481,251 Fr.

Przed 14 dniami pod Gerasse w Departamencie Landes) zabił piorun 370 owiec i szałasz spalił.

Niedawno lekarz szpitalowy w Bezier wezwany został do 8 letniego chłopca w podliskiey wsi, który codziennie umier! Po uważaniu choroby dziecka nie umiał iey nawet lekarz nazwać; spało bowiem rano spokoynie, a po przebudzeniu się było wesołe, ale skoro słońce zbliżało się do zachodu, krzyczało: położcie mnie w łóżko! Leżało potem iak nieżywe, bez bicia pulsu i żadnego znaku czucia, zupełnie zimne tylko nieznaczne poruszanie powieką prawą, okazywało, że ieszcze dusza z niego nie wyszła. Na członkach iego znać było iak na wosku każde naciśnienie. Stan ten trwał aż do zupełnego zayścia słońca. Potem zaczął chłopiec przychodzić do zmysłów i wstał z łóżka. Dziesięć miał takich paroxyzmów, nakoniec mixturą z chiny i zynku uleczony został.

Liczba podróżuiących z Anglii do Francyi powiększa się co tydzień. W przeszłym tygodniu przybyło do Kalę 810 osób, a 428 odpłynęło tylko do Anglii.

Z wielkiego upału mąż i żona pomarli na polu pod Tuluzą. Ostatnia, gdy znalezionemi zostali, trzymała ieszcze w ręce nóż do obrzynania winnych krzaków.

Z Madrytu d. 13 Lipca.

NN. Królestwo przybyli d. 5 rano do Arenzueque, a d. 6 rano wyiechali do Sacedon. D. 7 byli w Haete, a d. 8 w Cuenca. Sądzą, iż Król na końcu Lip-

ca powróci do Madrytu, potem uda się z całą rodziną do St. Jldefonse.

W dwóch Arragońskich miastach Boria i Tarazona kilkunastu ochotników zrobiło rozruch i musiano z Saragossy wezwać pomocy woyska Francuzkiego. Zołnierze konstytucyynego woyska dopuścili się w Sewilli tak wielkich zdrożności, iz 6 ich za wyrokiem sądu woiennego natychmiast roztrzelano. W Madrycie uwięziono 6 byłych Korregidorów i dwóch prywatnych ludzi Sierra i Quintanila, którzy podczas powstania d. 7 Marca 1820 czynnemi byli. Z Papierów tuteyszey municypalności okazało się, że oni chcieli na wzór municypalności Paryzkiey podczas rewolucyi utworzyć rewolucyyną konwencyią.

Gazeta tuteysza zawiera z doniesień ocznego świadka następuiące szczegóły o pobiciu Boliwara; Po utracie Limy i Callao cofnął się Bolivar o 50 mil. wstecz do Truxillo, wcelu uderzenia na woysko Królewskie. Poszedł z 7000 ludzi przez Guanamachuco i Coachudo do Usquil. W ostatniem mieyscu natrafił na przednią straż Jenerała Cantarac, która zaraz bóy rozpoczęła. Bolivar został zupełnie pobity, utracił 4000 ludzi i cofnął się przez Santa o 15 mil. od Truxillo. Ma on zamysł opuścić zupełnie Peru i cofnąć się do Kolumbii. Zayścia, które tę bitwy poprzedziły, opisuią iak następuie: Jeszcze w Październiku Santa Cruz, ktory z 5000 ludzi w prowincyi de la Paz stał, był przez Laserna pod Oruro na głowę pobity i tak spieszno był ścigany, iż na przewozowe okręty uciec musiał, iednakże reszta iego woyska została w drodze przez Brygadiera Carratala dognaną i zniszczoną. O tym czasie stał Laserna w Chucuito.

Wiary godne listy z Oajaca i Tenantepec (Mexyku) donoszą, że Leon dowodzący w tych okolicach, nie dozwolił Mexykańskiem woyskom pod Rincon wniyść do tey prowincyi. Jednak porozumiano się na koniec, i do czasu iak Oajaca od Mexykańskiego rządu zaniepodległą uznana została, słyszeć się tam daią nayważsze życzenia o przeważenie stronnictwa Krolewskiego. Cztery członki władzy wykonawczey Coitia, Jturia, Guergue i Silva uważać można za podobnie myślących.

— Dnia 14. —

Mamy tu prawie nieznośne upały. Ciepłomierz okazuie 30 stopień. D. 10 powstała okropna burza z gradem. Od tego czasu ochłodziło się cokolwiek powietrze. W Grenadzie czuć się dało wstrząśnienie ziemi.

Ubierany tu teraz iest trzeci batalion ochotników; Król dał na to 60, a Królowa 80,000 realów. Wybieranie rekrutów idzie bardzo opieszale; pułki liniiowe ani są uzupełnione, ani należycie uzbroione. Zapewniaią, że woyska Hiszpańskie wyiąwszy gwardyią Królewską, płatne są z kassy Francuzkiey.

Jenerał kapitan Walencyi St. Marc utracił niespodziewanie swóy urząd, a na iego mieysce nastał dotychczasowy Gubernator Barcelony, Jenerał porucznik Basscour. P. St. Marc iest rodem z Tournay w Belgii, wszedł przed 45 laty do Gwardyi Walońskiey i zawsze służył wiernie Królowi.

Czyli kapitulacyią, którą miasto Barcelona z Marszałkiem Moncey zawarło i przez gabinet Peryzki zatwierdzoną została, rząd nasz potwierdzi, ieszcze

niema pewności. Wiele osób, mianowicie Patrona i byłego Syndyka Vila, czeka smutny los, ieżeli zatwierdzoną nie zostanie. Szanowny Kupiec w Barcelonie, P. Gil, uwolniony został, gdyż podług oświadczenia policyi, przez pomyłkę tylko był uwięziony.

Z Sewilli d. 27 Czerwca.

Król Portugalski postępuie ciągle umiarkowanie; iednak użyć niedawno musiał surowego środka. Królowa dała bal, na który zaprosiła 300 swoich i swego syna, Jnfanta Michała, przyiaciół; nazaiutrz nakazano wszystkiem tym gościom wyiechać na nieiaki czas z Lizbony.

Z Lizbony d. 6 Lipca.

Upoważniony przy Dworze naszem Poseł Francuzki, Baron Hyde de Neuville, otrzymał od Monarchy swoiego znaki wielkiego krzyża legii honorowey i oraz pozwolenie przyięcia udzielonego od naszego Monarchy tytułu Hr. Bemposta. Oboie to oznacza uznanie za dobre iego postąpienie w d. 30 Kwietnia.

Z Londynu d. 20 Lipca.

Rocznica koronacyi Króla obchodzona tu była z zwykłemi uroczystościami.

Gdy Minister Canning w niższey, a Minister Hr. Liwerpool w wyższey izbie wyraźniey ieszcze oświadczył, iż rząd Angielski niepodległość poiedyńczych kraiów południowey Ameryki uznać chce miarę ustalenia ich rządów, przeto opis stanu iedney z tych Rzeczypospolitych, Kolumbii, przez Gazetę Gonice udzielony, nie będzie zapewne dla czytelnika oboiętnym. Bitwa pod Boiaca, którey szereg szczęśliwych przedsięwzięć towarzyszył, zniszczyła do szczętu woysko Hiszpańskie i tego dokazała sama Kolumbiia bez żadney obcey pomocy. Jak dobrze i mocno przez środkowy rząd Venezuella, Nowa Grenada i Quito połączone są z sobą okazuie się z wielu okoliczności; lecz nic bardziey nie przekonywa o porządku i spokoyności w Kolumbii, iak długie bawienie Boliwara w Peru. Santander, Bermudez, Sucre, Salona, Montilla, Paez i Padilla są mężami, na których współziomkowie za to, co zrobili i w nadziei przyszłości z wdzięcznością spoglądaią. — Dowody, które przed oczyma mamy okazuią, iż patryioci zabrali 10,000 Hiszpanów w niewolę i do Hawanny odesłali. Z złożonych w roku 1823 Kongressowi papierów okazuie się, iż liczba zostaiących pod bronią ludzi była następuiąca: piechoty 25,750, jazdy 4200, artyleryi 2520; ogołem 32,500 ludzi. Ci zahartowani i do niewygod, których sobie żaden Europeyczyk wystawić niepotrafi, przyzwyczaieni żołnierze, potrafią zapewne utrzymać uzyskaną niepodległość. Naywiększym dowodem trwałości Kolumbii iest stały bieg iey rządu. Od pierwszego do Angostury zwołania Kongressu iednego tylko trzyma się planu i w iednym postępuie duchu, który rozciąga się na wszystkie prowincyie od rzeki Orinoko aż do brzegów spokoynego Oceanu. Jednakowe ustawy, iednakowe urządzenia panuią w kraiu trzy razy od całey Hiszpanii większym. W trzech wielkich departamentach Wenezuali, Nowey Grenady i Quito nie ma wsi, w którey nie byłby konstytucyyny Systemat zachowany. Na poparcie tego przywiedziemy tylko ważną

ustawę względem uwolnienia niewolników, która bez szemrania przyiętą została w kraju, w którym niewolnicy tylko obrabiali grunta i przez ich uwolnienie właściciele gruntow wielkie ponieśli straty. Codziennie ulepsza się bieg sprawiedliwości; wolność druku podlega Sądowi przysięgłych, i za dowód posłuży, że teraźnieysza spokoyność nie zależy od przymusu woyskowego, ale od posłuszeństwa ustawom.

Pod d. 1 b. m Admiralicyia wydała rozporządzenie względem lepszego żywienia ma, tków Krolewskiey siły morskiey. Dostawać będą lepsze iedzenie, ale mniey mocnych trunkow, który ubytek wynagrodzony im będzie w herbacie, kawie i dodatku do żołdu.

W sobotę Xże Esterhazy, Poseł Austryiacki i Hr. Lieven, Poseł Rossyski mieli naradę z P. Canningiem.

Dziś popołudniu zebrali się znowu nasi Ministrowie w kancelaryi spraw zagranicznych.

Kupiec tuteyszy Hullet mianowany został konsulem Kolumbii w Londynie.

Dzisieysza gazeta Goniec zapewnia, iż gabinetowi Ministrowie zgromadzaią się dla tego tylko teraz tak często, aby po ułatwieniu spraw swoich, wyiechać mogli na wsie.

Podług naynowszych doniesień z wschodnich Indyy Birmanowie przy napadzie na palisady pod Devodpurte utracić mieli do 500 ludzi w zabitych i ranionych i w kilka dni potem ustąpili ztamtąd do Munipore. Naczelnicy Hügelów przyrzekli napastować nieprzyiaciela w ustępie. Podpułkownik Junes obiął dowództwo nad woyskami w Jutrapore i zaczął ieszcze dnia 28 Lutego przeciw nieprzyiacielowi działać. Ludzie znaiący tamteysze stosunki (dodaie gazeta Goniec) sądzą, iż woyna ta krótką będzie, bo skoro Birmanowie doświadczą naszych sił, które im się ieszcze we znaki nie dały, zaraz się uspokoią.

Zmarły Król wysp Sandwichskich na krótki czas przed śmiercią zrobił testament, którego osnowa niewiadoma. Sekretarz iego Vives odbędzie podróż do Francyi, a za powrotem odpłynie z resztą orszaku do wysp Sandwichskich.

Gazeta *Sun* zawiera doniesienia z Vera-Cruz pod d. 1 Czerwca, które dla Mexyku nie są pomyślne. Iturbide znaydować ma naywięcey stronników w woysku, którzy z niecierpliwością oczekuią iego przybycia. Woysko Rzepltey wynosić ma 12,000, które iednak przez odpadnienie kilku jenerałów znacznie się zmnieyszyło. W Chuacan Pułkownik Requero z 1200 ludzi zbuntował się także przeciw Kongressowi, opanował to miasto i mieszkańców rozbroił.

Zdrowie P. Wilberforce polepsza się widocznie i lekarze maią nadzieię, iż w krotce zupełnie wyzdrowieie.

Pan Morier odpłynie w przyszłym tygodniu iako sprawuiący interessa naszego rządu przy Rzeczyplitey Mexykańskiey.

— D. 13. —

Od 20 do dnia wczorayszego odbywały się gabinetowe rady.

Podług Gazety *Morning-Post* tuteyszy Kolumbiyski Minister Hurtado zaproszony bydź miał od Dworu Francuzkiego, aby przybył do Paryża skoro mu iego zatrudnienia dozwolą.

Onegday Posłowie Portugalski i Hanowerski mieli naradę z P. Canningiem.

Wczoray P. Canning dał dla Xcia Jorku obiad, na którym znaydowali się także Xże Leopold, Xże Wellington, P. Peel, Lord Palmerstone, &c.

D. 12 b. m. odbyła się pierwsza urzędowa narada pomiędzy pełnomocnikami Cesarza Brazyliyskiego i Króla Portugalskiego w kancelaryi spraw zagranicznych w obecności PP. Canning i Neuman. Nazaiutrz nastąpiła druga.

Onegday rozchodziły się wszelkiego rodzaiu osobliwsze wieści. Rossyia posełą rzekomo do Jslandyi flottę, ale ta iest do Kadyxu przeznaczoną; flotta Francuzka czynić będzie po morzu środziemnem obroty, ale potem popłynie do południowey Ameryki; dla naszey siły morskiey pozawierane zostały kontrakty o znaczne dostawy, i częste zgromadzenie się gabinetowey rady pochodzi z ważnych przyczyn. Lecz wieczorne gazety zbiły te wieści, zapewniając nayuroczyściey, iż niema naymnieyszego podobieństwa do przerwania pokoiu.

Chronologia gazet Madryckich w podaniach względem południowey Ameryki (wyraża Gazeta Goniec) potrzebuie wielkich popraw. Opuszczane są daty, a mieysca tak poprzekręcane, iż nie wiedzieć gdzie ich znaleść.

Przybyłe z Mexyku na okręcie Lion prywatne listy dopiero wczoray rano wydane zostały; pisma do rządu i do kontrahentów pożyczki w sobotę ieszcze doręczone zostały. Polegano tam nay-więcey na czynności, talentach i rzetelności Jenerała Bravo. Spisek na rzecz Iturbida składa się z marnotrawców i ludzi, którzy przez rozpustne życie wyzuli się z sławy.

Zbiera się tu teraz kompaniia do zakupienia od rządu pustych gruntów w Kanadzie, które zamyśla częściami uprawiać, a potem osadnikom niemaiącym wiele maiątku odstępować, ażeby ich odwieść od osiadania w Ziednoczonych Stanach.

Gazeta *Morning-Chronicle* pod d. 22 sądzi, iż trudno, aby takie nastąpić mogły okoliczności, iżby Ministeryium nasze od polityki za pokoiem odwieść potrafiły. Układy względem spraw południowey Ameryki taki zapewne zrządzą wypadek, że go wszystkie przyymą Mocarstwa. Jeżeliby Hanowerskie woyska do Portugalii posłane były, tedy zostawać będą iak Szwaycarskie na żołdzie Portugalskim.

Królestwo Awy przez uciemiężenie swoich Xiążąt tak dalece upadło, iż liczba domow w całem państwie nie przechodzi 400,000, a ludność zaledwo do 3 mill. dochodzi, gdzie wyżyćby mogło 30 mill. ludzi.

Podług pism Brazyliyskich nigdzie nieprowadzony teraz iest tak wielki handel niewolnikami iak w Rio-Janeiro. D. 5 Maia przybył tam okręt Henriqueta z 539 niewolnikami, (z ktorych umarło w drodze 61,) d. 6 Maia drugi z 300 a d. 7 trzeci z 608.

Podług Gazety *Times* posiedzenia pełnomocników Portugalskiego i Brazyliyskiego odbywaią się ciągle w kancelaryi spraw zagranicznych, i spodziewać się należy, iż ważna okoliczność względem Brazylii za pośrednictwem Anglii i Austryi w krotce załatwioną zostanie.

DODATEK
DO Nro 63
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 8 SIERPNIA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Zante d. 16 Czerwca.

Po raz piąty utrzymał teraz Odysseusz wspólnie z Nikitą i Panorta chwałę wąwozów Termopilskich. Zaledwo dowiedziano się w Atenach, że Kapitanowi Baszy udało się zmocnić osadę w Negrepont, lękać się zaczęto attaku od strony Boecyi. Jakoż dowodzący w Laryssie Derwisz Basza postąpił zaraz z 10,000 woyska naprzód. Krwawa potyczka zaszła d. 1 Czerwca nad brzegiem rzeki Hellada, którą Turcy przegrali, iednak niewiadomo dotąd ile ludzi utracili.

Gdy Turcy wysadzili 2000 ludzi na Kubea dowiedział się rząd Grecki, iż z Liworna wiezionych iest 70,000 piastrów na przekupienie Kolokotroniego i innego Greckiego dowodcy. Doszedł razem spisku, który Caraliksos dowodca w Missołungi knował, i przeiął listy, w których ten przyrzekał Jussuf Baszy poddanie Missołungi, skoro z 3000 ludzi z Lepanto pod tę twierdzę podstąpi. Wszystko było iuż umówione, gdy oddział Grecki z 300 ludzi złożony w wąwozie góry Taphos listy do Caraliksos schwytał i Xciu Maurokordato oddał, Ten posłał tam zaraz posiłki i Jussuf Baszy pomyślną dał odpowiedź. Wystąpiło 3000 Turków, lecz w wąwozie tak dobrze przywitanemi zostali, iż mało ich powrociło do Lepanto. Caraliksos został w kaydany okuty. Pod brzegami Morei oczekiwana iest fregata, która spalić ma Turecką flottę, skoro pokaże się pod temi brzegami. Oblężeniem Koronu kieruie 4 Francuzkich officerów.

Od granic Tureckich d. 12 Lipca.

Wychodząca w Hydra Gazeta Przyiaciel Praw pod d. 21 Czerwca donosi, o poddaniu się twierdzy Nauplia Prezesowi Conduriotti i o sądzeniu Kolokotroniego, za którym wstawia się Odysseusz.

Smirna w niemałem zostawała strachu z powodu przechodzących Azyatyckich woysk, które dopuszczały się wielkich zdrożności. Przez dwa dni w chrześciiańskiey części miasta wszystkie sklepy były pozamykane. D. 17 Czerwca na prośbę Konsulów została spokoyność przywrócona, ale boiaźń nie ustała, ponie-

waż przechodzący Azyianie pałaią nieograniczoną wściekłością przeciw Chrześciianom. — D. 13 przybyła do Smirny Turecka fregata i trzy małe woienne okręty, które prowadzić będą przewozowe statki z woyskiem Azyiatyckiem, które Kapitan Basza użyć chce przeciw wyspom Greckiem. Grecy Smirneńscy lękaią się bardzo tego przedsięwzięcia. Jakoż prywatne listy pod d. 20 Czerwca, które lubo nie zasługuią na zupełną wiarę, opisuią okrucieństwa, które Turcy na wyspie Tenedos na bezbronnych Grekach popełnili. Mieli tam i tego lata podług zwyczaiu swoiego wylądować, i lubo nie doznali żadnego odporu, rabowali iednak i mordowali bezkarnie.

Przez Odessę nadeszły wiary godne listy z Ssambułu, że iuż wyszedł rozkaz do ustąpienia woysk Tureckich z Wołoszczyzny. Co do Multan słychać, iż Basza tameeyszy wzbrania się odciągnąć. Reis-Effendy uwiadomił przez notę Posłów zagranicznych o rozkazie do ustąpienia woysk z Wołoszczyzny, a względem Multan w krótce wydany zostanie. Oświadczenie Greckiego Senatu pod d. 27 Maia (8 Czerwca) które opiewa, że wszystkie Europeyskie okręty, które pod zasłoną swych bander dowozić będą Turkom żywność, ammunicyią lub woyska, zatrzymywane będą przez Greckich kapitanów i lud ma bydź uważany iako nieprzyiacielski, a okręty będą zatopione, sprawiło w Stambule wielkie wrażenie. Naypierwszym skutkiem tego oznaymienia bydź miało, że naięte przez Baszę Egipskiego obce okręty do przewozu woysk wróciły się z drogi, i że Kapitani ugadzanych na toż przeznaczenie w Stambule okrętów, oświadczyli, iż w teraźnieyszych okolicznościach nie są w stanie dopełnić tego obowiązku. Jeżeli to iest prawdą, tedy na przyszłość nie będą Turcy chrześciianskiey rzetelności wierzyć.

Z Stambułu d. 15 Lipca.

Przybyły tu wczoray officer od Kapitana Baszy przywiozł Porcie wiadomość, że admirał ten opanował ważną wyspę Jpsarę. Wiadomo tylko tymczasowo, że liczba zdobytych przez tę wyprawę dział, metallowych i kamiennych moździerzy wynosi do 200, a zabranych okrętów i statków wszelkiego gatunku przeszło 100, pomiędzy któremi znayduie się 28 tak dokładnie uzbroionych, iż flotta Turecka użyć ich zaraz może w swoim krążeniu. Trzy wielkie korwety ieszcze nieukończone, znaleziono na warsztatach.

Kapitan Basza zapewnił Jpsariotom przed attakiem zupełne przebaczenie, waruiąc sobie tylko wydanie niektórych hersztów buntu, i zapłacenie po roku pogłównego, iakie było przed powstaniem płacone.

Po zdobyciu Jpsary udał się Kapitan Basza przeciw wyspie Samos. (*Dostr. Austryiacki.*)

Z Bruxelli d. 23 Lipca.

J. K. Wysokość Xże Oranii przybył d. 20 b. m. z 3 swoiemi synami z Ems do Leodyium.

Przybył tu Xże Fryderyk Saski.

Stany prowincyi Greningi uchwaliły na teraźnieyszem zgromadzeniu adres do J. K. M. względem smutnego stanu rolnictwa,

Z Sztokolmu d 20 Lipca.

Sprawuiący interessa Austryiackie przy Dworze tuteyszym, Hr. Colloredo, mianowany został kawalerem orderu Miecza. Adjutanci J. K. Mci, Baron Stiercrona i Pułkownik Hierta, otrzymali brylantami wysadzane znaki tegoż orderu.

Sprawuiący nasze interessa przy C. Austryiackim Dworze, Baron Lagerheim przybył tu z Wiednia.

Podług Gazety Argus przybył tu w tych dniach wnuk Kardynała Fesch.

Z Drezna d. 20 Lipca.

Xięztwo Jchmość Sascy Jan i iego Małżonka powrocili tu wczoray w pożąnem stanie zdrowia z Norembergi, gdzie ziechali się razem Xże z kąpieli Gastein, a Xiężna z Baden powracaiący.

D. 14 b. m. N. Król w towarzystwie Xiążąt Antoniego i Maxymiliiana raczył znaydować się na praktycznych ćwiczeniach akademii woyskowey, i oświadczył ukontentowanie swoie tak z zręczności obrotów, iako też trafnego do tarcy strzelania i sypania batteryy przez uczniów.

Od brzegów Menu d. 26 Lipca.

N. Cesarz Rossyi Xięgarzowi Brönner w Frankforcie za przysłany sobie exemplarz paradnego wydania podróży Xcia Neuwied do Brazylii, doręczyć kazał przez swoiego Ministra przy związku Niemieckim kosztowny brylantowy pierścień. Dołączony do tego daru list wyraża: że J. C. M. kontent był tak z czystości druku, dobrey korrekty, iako też wykwintności i piękności rycin.

Bibliioteka Uniwersytetu w Bonn ciągle zbogacana iest darami, a z właszcza z prowincyy do których teraz należy; JW. Minister Baron Stein, który dawniey darował iey naukowy zbiór, późney posłał iey kopiią szacowney niedrukowaney ieszcze Kroniki miasta Worms przez Zorna, która wiele ciekawych i niewiadomych ieszcze rzeczy zawiera, a niedawno paradne wydanie Bodoniego: *Oratio Dominica in CLV linguas Versa et exoticis characteribus plerumque expressa. Parmae* 1806. Szczodrobliwości Xięcia Maxymiliiana Neuwied winna ta bibliioteka exemplarz Rycin do historyi naturalney Brazylii (z których wyszło dotąd 5 poszytów.) Naczelny Prezes rządu Raiman w Akwisgranie, wyrobił iey z tamteyszey bibliioteki exemplarz dzieła Hippolitos i inne pisma Lorda Egerton. PP. Dewora, Simon i Rive, wielu xięgarzow, professorów i inne osoby tak w kraiu, iako i za granicą przyczynili się do iey powiększenia.

Dziennik Frankfortski udzielił swoim czytelnikom list prywatny od bezimiennego przepowiadacza powietrza na miesiąc Kwiecień. Podług tego listu mieć będziemy do połowy Sierpnia wielkie upały z błyskawicą. W drugiey połowie tegóż miesiąca będzie po większey części czas pogodny przeplatany czasami wiatrem i chłodem.

JO. Xiąże Metternich przybył d. 21 do Frankfortu, iadł tego dnia obiad u Prezyduiącego w związkowym Seymie Posła, Barona Münch-Bellinghausen, z w wieczór był w teatrze.

Wielki Xże Sasko-Weimarski powracaiąc z Niderlandów przeiechał dnia 20 przez Frankfort do Darmstadt.

Teatr Narodowy.

Towarzystwo Artystów Dramatycznych ze Lwowa przybyłe, czyniąc zadosyć życzeniom Szanowney Publiczności, będzie miało zaszczyt przedstawić w przyszły Czwartek, to iest d. 12 Sierpnia r. b. Swietny po wszystkich Stołecznych miastach z upodobaniem przyięty, muzyką znakomitych mistrzów ozdobiony Dramat, pod nazwiskiem: *Zburzenie Jerozolimy*, czyli *Machabeusze*.

Uwiadomienie Lotteryyne.

Gdy Nayiaśnieyszy Cesarz Austryiacki dozwolił nayłaskawiey P. Baronowi Józefofi Fryderykowi Haan będące w mieście Baden niedaleko Wiednia cztery Jego DOMY pod Nr. 82. 83. 42. 77. i należącą do niego gruntową posiadłość w przyiemnych okolicach Rappottenstein i Grossgerung w Cyrkule Austryi, tudzież dziesięcinę w Pschonisch z przeszło 1378 morgów i 845 1/4 kwadratowych sążni, na Lotteryią wystawić, przeto

1) Wielki DOM w Baden pod Nr. 82 Frauenhof zwany, wraz z dziesięciną z Pschonisch w wartości wypłacić się maiącey

200,000 ZR. W. W. czyli 80,000 ZR. w konwencyyney Monecie;

2) Wielki DOM pod Nr. 83 w Baden Flora zwany, w wartości wypłacić się maiącey

60,000 ZR. W. W. czyli 24,000 ZR. w konwencyyney monecie;

3) DOM w Baden pod Nr. 42 w wartości wypłacić się maiącey

30,000 ZR. W. W. czyli 12,000 ZR. w konwencyyney monecie, i nakoniec

4) DOM w Baden pod Nr. 77 w wartości wypłacić się maiącey

15,000 ZR. W. W. czyli 6000 ZR. w konwencyyney monecie,

Są do wygrania za los po 10 ZR. W. W. to iest w Szeinach.

Oprócz 4 tych głównych wygrań, znayduie się ieszcze przy tey Lotteryi 10,596 pieniężnych wygrań, iako to 4596 losów wygrywaiących od 10,000 do 12 ZR. W. W. w kwocie 88,040 ZR. potem 6000 bezpłatnych czyli gratysowych losów wygrywaiących od 1000 do 1 dukata, w ogóle 9400 sztuk C. Kr. ważnych dukatów, a zatem cała wygrana w gotowiźnie wynosi

498,790 ZR. W. W.

Z Planu tey Lotteryi przekona się Publiczność o nader korzystnych iey warunkach, tem więcey, że kto przed upłynieniem 5ciu miesięcy, zacząwszy od 10 Czerwca r. b. zakupi razem 10 losów, dostanie gratysowy los bezpłatnie dopóki 6000 gratysowych losów nie będą rozebrane; daley, że gratysowe losy będą dwa razy ciągnione; ieden raz wygrać muszą, a powtórnie należą równie iak inne losy do 4ch głównych i innych pieniężnych wygrań; nakoniec, że przyiemne położenie 4ch domów w sławnem mieyscu z wód Mineralnych, niedaleko stolicy Wiednia leżącem, tak wielkie wygrywaiącym obiecuie korzyści, iakich dotąd żadna ieszcze Lotteryia nie zapewniała.

Hurtowny Dom M. Lackenbacher i kompania w Wiedniu, który przyiął sprzedawanie losów tey Lotteryi, zaręcza za nią, równie iak wypłatę pieniężnych wygrań i spłacenie domów wedle ofiarowanych wyżey ich cen.

Ciągnienie nastąpi w Wiedniu d. 10 Marca 1825 roku.

Los kosztuie 10 ZR. w Szeinach.

W Krakowie d. 26 Lipca 1824.

A. Höltzel.

UWIADOMIENIE.

Władze Królestwa Polskiego daiąc sposobność niewystawienia się na kontrawencie i kary, dozwoliły ieszcze wszelkie Pisma i akta Papierem Stęplowanym nieopatrzone, obkładać takowym do d. 1 Października r. b. w czem Interessanci mogą odezwać się do Dystrybucyi Papieru Stęplowego Król: Pols: w Krakowie będącey Nro 612 przy Ulicy Różaney.

Kamieński.